

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Nr. de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Un act național.

De dr. V. M.

Un memorabil act național s'a săvârșit de curând în România. M. Sa Regele Carol și-a spus cuvântul, în chestia țaranilor deținuți și osândiți pentru crima de a se fi răsculat. L-a spus tare și neclintit, așa cum îl așteptau — nu ciocoi și arendașii, ci — românii de bine de pretutindeni.

Peste opt mii de voinici, cari dela început n'au avut altă vină pe suflet, decât, că au încercat să-și scuture grumazii, s'au reîntors acum la vetrele, unde-i așteptau soțiile plânse și copilașii, mai flămânzi acum, ca altădată, căci o jumătate de an de muncă erau orfani de tată, în vreme ce mamele își cheltuiau ultimul ban implorând liberarea soților lor.

Și au uitat cu toții în acest moment durerea. Au uitat, că se găesc în pragul toamnei, când ar fi să adune și n'au ce; că încurând le va bate iarna la ușă și o să-i găsească goi și tot datorii îngropați, ca mai nainte.

Au uitat... și toți sunt veseli, că se mai văd odată împreună. Copilașii se joacă cu mâinile taților, le îmbrățișează genunchii, iar femeile își privesc lung soții cu un amestec de jale și de bucurie. Jalea de cele ce au văzut și au îndurat, iar bucuria, că o să mai fie cine să ducă cărna jugului.

Poate bărbații mai oftează, când își văd vechea sărăcie și că au să bată acelaș drum.

O nădejde le mai înviorează fețele. Vorba stăpânirei, pornită dela Capul țării, manifestul dat în numele M. S. Regelui.

Ca o furtună s'a deslănțuit revolta de astăprimăvară.

Dușmanilor de afară le creștia inima... și de geaba.

Ea a fost un memento pentru cei ce nu voiau să-și plece urechea spre poporul, în spatele căruia au crescut. A fost însă în acelaș timp un prilej — pe care să nu-l mai aducă D-zeu — de a dovedi lumii, că România e în stare a face față și unor asemenea furtuni.

Această conștiință mi-a rămas pe urma celor întâmplate.

Și-am văzut, că nu numai mie ca român, ci și străinilor.

De pildă. Plimbam astăprimăvară — după răscoală — pe un profesor universitar ungur, om de altcum mai de omenie și mai drept, decât alții de tagma lui. Conducea un grup de tineri, studenți și profesori, în călătorie de studiu prin România. Ei veneau ca oaspeți și eu eram trimis să-i însoțesc ca pe atari.

Și cum treceam prin țara lui Tudor, prin Oltenia, în care s'au deslănțuit mai cumplit trăsnetele revoluției, îmi zise profesorul: »Aici i-au luat repede pe răsculați«. — »Da«, i-am spus eu »la primul apel s'au prezentat sub drapel aproape o sută cinci zeci de mii de soldați«.

A urmat o tăcere. Profesorul avea timp să reflecteze în sine, în vreme ce în mine lupta durerea cu mândria de român.

Durerea de cele, ce au trebuit să se întâmple și de cele, ce s'au întâmplat; iar mândria îmi izvorea din credința, că România știe să facă față momentelor grele.

Și mi-a crescut mult această mândrie, când ajunși la București, coboram cu ei drumul Cotrocenilor. Din spate ne ajunge un regiment de artilerie, pe care toți l-am petrecut cu privirea.

Deodată unul dintre studenți mă întrebă, foarte serios, la auzul tuturor, dacă și în armata română e limba de comandă cea germană? Atunci profesorul ca trăsniț îi tăie vorba: »Nu domnule, în țara aceasta toate sunt naționale«.

E de prisos a spune cum mi-a crescut inima.

Aceste se întâmplau când răscoala eră răpusă și temnițele nu mai încăpeau pe țărani.

Și cum de temniță e vorba și de vino-vați, se poate spune, că a fost o nedreptate, că s'au întemnițat numai vre-o zece mii de țărani. Cu dreptul eră să se închidă toată țărâtimea, cari — afară de unele adunături cari au compromis mișcarea — toți au avut aceeaș vină, dacă peste tot e crimă a cere dreptate și o soarte mai omenească.

Dar a trecut și acest val. România și-a salvat onoarea — cu onoare.

Ordinea și legalitatea, conturbată un moment, au fost restabilite mai curând decât credeau dușmanii neamului.

Au urmat apoi responsabilitățile și aici mulți s'au simțit la largul lor.

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Ordonanța.

De Guy de Maupassant.

Cimitirul plin de ofițeri avea înfățișarea unui câmp înflorit. Chipiurile și pantalonii roșii, galoanele și bumbii de aur, săbiile și eghiletele de stat-major, brandeburgurile vânătorilor și husarilor treceau printre mormintele ale căror cruci albe sau negre își deschideau brațele lamentabile, brațele lor de fer, de marmură sau de lemn, peste poporul dispărut al morților.

Se înmormântase nevasta colonelului de Limousin, care murise înecat în baie cu două zile mai înainte.

Inmormântarea se sfârșise, clerul plecase, dar colonelul sprijinit pe doi ofițeri, sta în picioare dinaintea groapei în fundul căreia vedea încă cosciugul de lemn în care era corpul tinerei sale soții.

Colonelul eră un om aproape bătrân, înalt, slab și cu mustățile albe. De trei ani numai, se căsătorise cu fiica unui camarad, rămasă orfană după moartea tatălui său, colonelul Sortis.

Căpitanul și locotenentul pe care se sprijinea șeful lor încercau să l iee de acolo. El însă nu vrea și murmura stins cu ochii plini de lacrimi pe care din eroism nu le lăsa să curgă: »Nu, nu, încă puțin« și se îndârjea să rămână acolo cu picioarele îndoite, lângă groapă, care i-se părea fără fund, un abiz în care căzuse inima și vieța sa, tot ce-i mai rămase pe pământ.

Deodată generalul Ormont s'apropie, apucă de braț pe colonel și luându-l aproape cu sila, îi

zise: »Aide, camarade, aide nu se poate să rămâi aici«. Colonelul ascultă atunci și se întoarse acasă.

Când deschise ușa cabinetului său, văzu o scrisoare pe masa de lucru. Apucând scrisoarea căzută de uimire și de emoțiune, când recunoscu scrisoarea nevastei sale. Ceeace eră și mai ciudat e că scrisoarea avea marca poștei cu data zilei chiar. Colonelul rupse plicul și ceti:

»Tată,

»Dă-mi voie să ți zic tată, ca odinioară. Când vei primi scrisoarea aceasta voi fi moartă și în pământ. Atunci poate să fii iertată.

»Nu vreau nici să te mișc, nici să-mi ușurez vina. Vreau numai să spun cu toată sinceritatea unei femei care se va omori peste un ceas, adevărul întreg și complet.

»Când te-ai căsătorit cu mine din generositate eu m'am oferit din recunoștință și te-am iubit din toată inima ca o fiică. Te-am iubit cum iubeam pe tatăl meu și aproape tot atât; și într'o zi cum mă țineai pe genunchi și mă îmbrățișai ți-am zis fără să vreau: »Tată«. Era un cuvânt instinctiv, spontan, scos din inimă. Intr'adevăr mie nu mi-ai fost nimic altceva decât un tată. Atunci mi-ai zis râzind: »Zi-mi mereu așa, copila mea, căci îmi place«.

»Am venit apoi în orașul acesta și — iartă-mă tată — m'am înmormântat. Oh! m'am împotrivit mult timp, aproape doi ani, dar apoi am căzut frântă, m'am făcut culpabilă, am ajuns o femeie pierdută.

»Cât despre el? nu vei ghici niciodată cine e. Și sunt liniștită de asta pentru că erau doisprezece ofițeri, totdeauna împrejurul meu și cu

mine, douăsprezece constelațiuni ale mele cum le ziceai tu.

»Tată nu căută să-l cunoști și nu-l urî. El a făcut ceea ce ai fi făcut și tu în locul său și apoi sunt sigură că mă iubea cu toată căldura inimii.

»Dar, ascultă, — într'o zi ne-am dat întâlnire în insula *des Becasses*, știi insula aceea mică de lângă moară. Eu trebuia să trec acolo în noț, iar el trebuia să m'aștepte în tufiș și apoi să rămână acolo până seara ca să nu-l vadă când pleacă. Când ne regăsimă deterăm cu ochii și de Philippe ordonanța ta, care ne surprinse. Crezând că suntem pierduți scosei un țipăt strașnic; atunci el îmi zise — el, prietenul meu! — întoarce-te încet, în noț, draga mea și lasă-mă pe mine cu omul acesta.

»Eu m'am întors apoi acasă, așa de turburată încât mă temeam să nu mă înec. Acasă m'așteptam la ceva îngrozitor.

»La un cias după aceasta întâlnindu-mă în coridor cu Philippe, îmi șoptii furiosat: Sunt la poruncile doamnei, dacă are să-mi dea vre-o scrisoare.

»Atunci pricepui că se vânduse și că prietenul meu îl cumpăruse.

»I-am dat într'adevăr niște scrisori — toate scrisorile mele. — Le ducea și-mi aducea răspunsul.

»Asta a durat aproape două luni. Ne incredeam în el tot așa ca și tine.

»Iată însă ce se întâmplă încurând. Intr'o zi în aceeaș insulă în care venisem înotând, dar singură de rândul acesta găsec pe ordonanța ta. Omul acesta m'așteptă și mă preveni că are să

La judecată unele jurii au achitat cu toată inima pe țărani deținuți, găsindu-i nevinovați; altele însă pline de străini — parveniți și îmbogățiți fără muncă prin specula neomenoasă a muncii țărănești — au tăbărit pe ei cu toată lăcomia, osândindu-i pe viață. Și nu s'ar fi oprit poate aici dacă s'ar admite în România pedeapsa cu moarte.

Mai rămase după aceste un judecător în această țară: *Regele*.

El și-a spus acum cuvântul — așa cum îl cerea dreptatea și cum îl aștepta neamul. Afară de cei cu grave abateri de drept comun, a amnariat și agrățiat pe toți cei deținuți și osândiți din pricina răscoalei de astăprimăvară.

A săvârșit prin această nu numai un act de înaltă clemență, ci mai cu seamă un act național, de care poporul român își va reaminti cu recunoștință.

De recunoștință neamului s'au învrednicit și acei cari au luptat pentru această idee, precum și acei cari au ajutat, ca ea să fie dusă la îndeplinire.

Se pare, că se apropie și pentru țaran zorii unei noi vieți.

Dumnezeu să ajute.

București, August.

Părerile presei germane, manifestate cu prilejul biruinței românilor la Beiuș și a măcelului dela Pánade îi supără strașnic pe patrioți. »Budapesti Hirlap« în numărul dela 1 Sept. se ocupă pe o coloană întreagă, în valurile politice, cu aceste »scrise ale aliaților Ungariei«, spunând că și aci ungerii au a face cu »uneltirile perverse ale agitatorilor valahi«, cari umplu presa austriacă cu tot felul de calomnii la adresa imaculatei națiuni maghiare... Iar presa austriacă se pretează la toate aceste mișelii, pentru că îi vine la socoteală să ațâțe astfel naționalitățile împotriva ungerilor, cari chiar acum au de purtat împotriva Austriei o mare luptă economică. Ungurii sunt însă oameni zdraveni, nu se vor lăsa nici acum

mă denunțe ție și să-ți dea niște scrisori păstrate de el, dacă nu voiu cedă dorințelor lui.

»Oh! tată, în inima mea pătrunse atunci un sentiment de frică, o frică lașe, o frică de tine mai cu seamă, de tine atât de bun și înșelat de mine, de el apoi — l'ai fi ucis — de mine de asemenea, poate, știu eu, eram nebună, pierdută, mă gândii atunci să cumpăr încă odată pe mizerabilul acesta care mă iubea, ce rușine!

»Noi suntem așa de slabe că ne pierdem mai iute capul decât voi. Și apoi când ai căzut odată, cazi mereu, tot mai jos, tot mai jos. Ce era să fac? M'am gândit numai decât că unul dintre voi doi și mine trebuie să moară — și m'am dat acestei brute.

»Vezi tată că nu caut deloc să mă scuz.

»Atunci, atunci — atunci cecece prevedeam s'a întâmplat — mă lua și mă relua înspăimântându-mă. El a fost amantul meu ca și celalalt în toate zilele. Nu e ceva îngrozitor? Și ce pedeapsă tată?

»In urma acestora mi-am zis: trebuie să mor. In viață n'aș fi putut să-ți mărturisesc o astfel de crimă. Moartă, îndrăznesc totul. Nu puteam apoi să fac altfel decât să mor; nimic nu mă putea curăți, eram prea pătată. Nu mai puteam să iubesc nici să fiu iubită; mi-se părea că murdăresc toată lumea, numai dând mâna.

»Indată după asta voiu muri înecat în baie.

dupăcum nu s'au lăsat nici pe vremea Mariei Teresia, nici sub Iosif II...

Istețul scriitor al susamintitei semiofici-oase se ferește a numi ziarele cari s'au pretat la »jocul pervers al agitatorilor valahi«... Ar fi adică destul să spună că mărta vișă a lui Árpád a fost îmblătită chiar și în »N. Freie Presse«, pentru a se convinge și cel mai tâmpit »cive« din Dobrișin, că organul lui Apponyi iar îi prosteste pe ungeri, deoarece oricât ar fi de ai naibii »agitatorii valahi«, nu pot ei să-și facă jocul cu ziare mari ca »N.F. Presse«, ci aceste se simt silite, în interesul mare al monarhiei, să le mai dea la cap când coaliționiștii își prea iau nasul la purtare și să le spună buchile când mișelii prea se comit fără frică de Dumnezeu și fără rușine de oameni!

Mandatul dela Beiuș. In contra alegerii părintelui dr. Lucaciu ar voi să înainteze petiție la Curie aproape numai deputații kossuthiști, cari au fost de față la alegere. Cum însă spesele nu se pot aduna, au decis, să prezinte în cameră o rugare pentru a fi nimicit mandatul. In cazul acesta procedura ar fi scurtă, mandatul s'ar nimici repede. Numai cât acest lucru n'ar avea mult înțeles, scrie un ziar maghiar, pentru că și a doua oară desigur va fi ales tot dr. Vasile Lucaciu.

Consiliu ministerial. Pe la sfârșitul săptămânei acesteia se vor întoarce la Budapesta aproape toți miniștrii. Tot pe atunci, se crede, va fi cel dintâiu consiliu ministerial înainte de redeschiderea corpurilor legiuitoare.

Proiecte nouă. Afară de proiectul despre garanții și despre presă, se mai amintesc și alte proiecte, cari se vor debate în sesiunea viitoare a camerei. Intre aceste este proiectul despre uzură și despre emigrare, cel dintâiu al lui Günther și al doilea al lui Andrassy. Günther voiește să împiedece uzura, iar Andrassy voiește să-i

»Scrisoarea pe care ți-o las va merge la amantul meu. El o va primi după moartea mea și fără să înțeleagă ceva, îmi va împlini rugăciunea din urmă trimițându-o ție; tu o vei citi când te vei întoarce dela cimitir.

»Adio tată, nu mai am nimic de spus. Fă ce voești și iartă-mă«.

Colonelul își șterse fruntea asudată. Liniștea sa, sângele său rece din vremea bătlăilor îl stăpâni deodată.

Sună.

Un servitor intră înăuntru.

Trimite aici pe Philippe, zise el.

Apoi trase cutia mesei.

Philippe intră numai decât. Era un soldat voinic cu mustățile roșcate, isteț și cu căutătura vicleană.

Colonelul îl privi cu strășnicie.

— Să-mi spui cum se numește amantul femeii mele moarte.

— Dar... Domnule Colonel...

Ofițerul scoase revolverul din cutie.

— Indată, căci știi, eu nu glumesc.

— Ei bine! domnule Colonel... amantul femeii D-tale e căpitanul Saint-Albert.

De abia rosti numele acestui om și-o flacăară îi arse ochii. Vâjosul soldat se năru cu fața'n jos: glonțul pătrunsese drept în mijlocul frunței.

Traducere de Gh. D. Mugur.

lase să emigreze numai pe aceia, cari și-au îndeplinit aici toate îndatoririle față de stat și față de particulari.

Transacțiunea. In săptămâna viitoare se vor începe din nou tratativele în chestia compromisului dintre cele două țări ale monarhiei. Se crede, că acest compromis se va încheia în sfârșit fără multe dificultăți. Consiliul ministerial din săptămâna aceasta va fi deci decisiv cu privire la încheierea pactului.

Rakodczay, banul Croației, va călători în zilele viitoare la Budapesta, ca să prezinte cabinetului noul său program și plan de muncă.

Să ne întoarcem la cele sfinte!

Di C. Alimănișteanu, fost secretar general în ministerul Domeniilor, fostul prefect în Ilfov, pe vremea răscoalei, din pana căruia am publicat și noi un mișcător apel către săteni, mare proprietar și deputat, unul dintre învățații de frunte ai țării, a trimis dlui Iorga, iar acesta publică în »Neamul Românesc« următoarele:

Scumpe prietene,

Adânc convins că nici poate fi vorba de o înălțare temeinică și de progrese serioase ale neamului nostru românesc, cu toate încercările și zvârcolile noastre de reforme și parareforme, înainte d'a se desăvârși o fundamentală și totală prefacere culturală și morală a cât mai multe din milioanele de suflete care alcătuiesc acest neam românesc, te rog să înscrii familiile: Dimitrie Bilcescu *) și C. Alimăneșteanu cu suma de cinci mii (5000) de lei pentru înființarea Institutului Biblic românesc, propus de preotul Constantin Morariu din Pătrăuți, pe Suceava, în Bucovina (vezi »Neamul Românesc«, anul II, nr. 28).

Actul acesta poate să surprindă pe câțiva dintre cunoșcuții mei, cari, știindu-mă cu o cultură pozitivă, se așteptau poate ca în altă parte să pun eu adevărata pârgie de ridicare a neamului meu.

Eu am cetit însă bine și Biblia, și am cetit și multe din cărțile clasice, socotite de oameni și pedagogi de seamă ca absolut indispensabile pentru desăvârșirea culturii unui om din secolul al XX lea.

Și mărturisesc că azi, după mine unul cel puțin, nu poate fi »punct de plecare« mai binecuvântat pentru însuflețirea, scoaterea din întunec și mântuirea de cele rele a unui popor, ca Biblia, Noul Testament mai cu seamă.

Ca mănunchiu de gândiri și idealisări în puterea de cercetare și aprofundare a omului de toate treptele de cultură, numai de Biblie se oglindește până acum, cam tot ce o minte bine cumpanită poate pretinde dela o scrisoare alcătuită ca să fie pusă în mâna oricui.

Aceasta:

Pentru că nu cunosc pe lume o altă operă mai dumnezeiește întocmită pentru a ciopli firea omenească și-a pregăti sufletele ursite de soarte să trăiască în ciopoare și în căduri din ce în ce mai numeroase, mai înghesuite și la un loc pe acest pământ, — să le îmbie, dar, la o mai trairnică solidaritate socială.

Pentru că nu cunosc o altă lucrare de cultură

*) Răposatul Dimitrie Bilcescu, socrul meu, în anii din urmă ai vieții, când l-am cunoscut mai bine de altfel, în repetate convorbiri arătase gândul și dorința de a se încerca o reeditare a Bibliei în sutimi de mii de exemplare, cu preț mic, fiindcă, spunea el, »românul e, dintre popoarele creștine ce cunosc, cel mai puțin religios în adevăratul înțeles al cuvântului. Ceeace se consideră acum ca sentimente religioase e mai mult un amestec de superstiții, idolatrie, misticism, păgânism, ș. a. Noi nu cunoaștem Biblia, și de preoții români nu poate fi vorba, căci ei nu sunt decât cu numele și în buget.

Iconostase noi,

precum și renovări după specialitate se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la zidarul de biserici

Schmidt János,

◀ Budapesta ▶

● IX. Soroksári utca 40. ●
Fondată la anul 1888. ●

și morală, care să fie mai în deobște primită; care, cu toate prefacerile pe care scurgerea vremii le aduce în omenire, să rămână totuși pururea de actualitate și care să poată întruni mai cu înlesnire un mai mare număr de adepți, din mulțimile și tovarășiile de înși, care constituiesc o nație.

Pentru că nu cunosc o altă carte de concretizare a gândurilor omenești, în scopul formării și al ridicării omenirii, care să fie mai îngăduitoare și mai largă în învățăturile ei, și pe care să se poată, deci, altoi mai cu înlesnire, chiar și cele mai transcendente speculații științifice ce mintea omenească ar năzu să atingă.

Pentru că, în sfârșit, nu cunosc o altă culegere de învățături și pilde, care, ca sistem filozofic, să fi ridicat la o civilizație așa de înaltă un număr așa de mare de suflete din starea de sălbătăcie în care zăceau, și, deci, care să fi dat dovada unui așa de temeinic punct de razim și a unui așa de puternic îmbold de înălțare a oamenilor, ca învățăturile lui Hristos, din Biblia Noului Testament.

O carte, dar, cu atâtea blagoslovite și minunate însușiri, din nenorocire însă, cunoscută din scoarță până în scoarță de foarte puțini dintre ai neamului nostru, trebuie să se găsească, nu numai în palate, ci până și în cele mai sărăcicioase cocioabe poreclite case românești; fiindcă în paginile ei vom putea afla mai ușor decât oriunde, dela cei mai mari până la cei mai mici, mijloacele și calea pentru a ne înfrâna ambițiile, a ne imblânzi patimile și a ne uni într'un gând și într'o simțire cât mai mulți din neamul nostru, în deosebitele împrejurări, mai ușoare ori mai grele, ale vieții noastre, ca oameni și popor.

Trecutul altor neamuri, care astăzi sunt sus, ne arată limpede, că în filozofia Noului Testament trebuie să punem cea mai mare nădejde de a putea porni și noi odată pe calea renașterii, iar ce va fi nevoie pentru mai târziu, vom chibzui, sau noi, sau urmașii noștri, după treptele de înălțare sufletească ce vom fi urcat.

Atunci când vom avea și noi un punct de razim în sforțările culturale ce încercăm, nu vom mai pluti în văzduh ca azi, și apoi ne vom putea gândi chiar și la direcțiile cele mai pozitive ce vom pofti.

Deocamdată, chestia mare și îngrijitoare e s'o putem urni odată din loc, clădind pe temelii morale sănătoase, nu pe închipuiri și amăgiri înșelătoare.

Românești, 12 Aug. 1907. C. Alimănișteanu.

Vom reveni asupra acestor șire de mare însemnătate.

Măcelul dela Pănade.

Voci de presă.

Am arătat în numărul nostru de ieri chipul pervers și nerușinat cum zările maghiare coaliționiste înfățișează măcelul dela Pănade.

»Ivépszava« nu-i slăbește însă pe nemernicii cari își bat joc de adevăr, ci și în numărul dela 1 Sept., sub titlul »Crep, valahe«, scrie:

»In Pănade domniii ofițeri au comandat pe honvezi împotriva poporului pașnic și nearmat. Din ce cauză, asta acum e chestie secundară. Fapt e, că viteza armadie care ascultă comanda maghiară a atacat și rănit grav o grămadă de oameni. Nu se schimbă deloc faptul prin împrejurarea că soldații au fost unguri, iar victimele români. Mișelia comisă ar fi fost tot atât de mare și dacă infanteriștii din armata comună ar fi străpuns vre o duzină de țărani unguri de pe Alföld. Numai concluzia trasă din fapte se schimbă.

După noțiunile omenești cel căruia i-s'a făcut nedreptate are cel puțin dreptul de a se plânge. Nu i vorba, ar avea dreptul ca să se și revolte împotriva mișeliei comisă contra sa. Dacă acum infanteriștii comandați nemțește ar fi străpuns țărani unguri, ce mai sgomot infernal ar face presa maghiară. Ar striga că o mișelie nemai-pomenită s'a comis. Atențat temerar împotriva angurimei! Acum năcazul li-s'a întâmplat unor țărani valahi. Mișelia a fost comisă de hon-

vezi maghiari... Cu țărani proști, lucrul se schimbă deci.

Se jeluesc românii, acest popor blând, răbdător, s'ar putea zice răbdător până la gradul de lașitate. Ei bine, asta e porcărie, — strigă presa maghiară. Și toate zările maghiare strigă după ajutor, poliție, jandarmi și procuror, ca niște nebuni cari sufer de mânia persecuțiunii.

E grețoasă mișelia ce comite astfel gunoiiul acesta de întreținuți! Nu e destul că valahii au fost străpuși, ci li mai și insultă de d'asupra. Dacă de fapt am avea de lucru cu niște maniaci nebuni, i-am trimite la doctor. Mișelia ce comite este însă precugetată și intenționată. Fiecare violență e plătită; iată de ce trebuie să scoatem în relief, că valahul poate să crape, dar n'are voie să se plângă, — asta-i părerea presei maghiare umanitare!»

În numărul dela 31 August, după ce își bate joc de comunicatul oficios (unde se spunea că honvezii au străpuns pe valahi în fugă, grăbiți fiind), scrie:

»Mișeliile militare semizeice dela Pănade nu mai pot fi întortochiate de comunicatul semi-oficios care vrea să facă mușama toate lucrurile neplăcute. Nu știm intrucât selbatica vărsare de sânge a folosit gloriei militare a honvezimei maghiare crăiești. Știm însă cu siguranță, că semizeii cu nume și obscure dela Pănade au fost mai mult beți, decât eroi«.

Felicitări lui dr. Vasile Lucaciu.

Baerenburg (Germania). Alegerea D-voastră fiind izbânda românismului, felicităm cu dragoste pe ilustrul purtător al ideii naționale.

Ioan Manliu, profesor, Elisa Manliu, directoară, Virgil, Nicolae și Ioan Manliu junior, Alexandru Rubin.

Din Câmpulung primim următoarea scrisoare: Stimate dle Redactor! Nu e inimă românească pe tot întinsul pământului românesc, care să nu ia parte la sărbătorirea bihorenilor.

Și noi, resleții frați ai voștri din Bucovina, în aceste zile de izbândă a ideii pentru care, în luptă vrednică, ați smuls admirarea lumii românești, suntem cu sufletul între voi.

Din Carpații românești ai țărișoarei noastre, v'am trimis, fraților, expresia sentimentelor noastre pe sirmă, ce duce slova mai de grabă. Am trimis o telegramă către redacția dumneavoastră pentru cel mai iubit deputat al lumii românești, pentru dr. Vasile Lucaciu.

Dar fiindu ne cunoscut, ce greu trece o manifestare de dragoste pentru voi hotarele ungurești, ne temem, că și telegrama noastră va fi fost abătută din drumul ei dela frați la frați. (Adevărul e că noi am crezut că e dela Câmpulungul din România, căci numele mai ales, erau aproape toate indescifrabile. Red. »Tribunei«). Dacă presupunerea noastră e fapt, Vă trimitem pe această cale, sub plic, expresia celei mai călduroase dragoste frățești, și aduceți la cunoștință »Eroului« dela Sisești admirarea și felicitările noastre.

Înainte cu Dumnezeu, căci toți românii sunt cu voi! Cărturarii orașului Câmpulung.

Telegrama: Ziarul »Tribuna«, Arad. Deák-Ferencz 20, pentru dr. Vasile Lucaciu.

Tot Câmpulungul românesc felicită pe falnicul român la victoria glorioasă în lupta națională. Înainte cu Dumnezeu!

Primarul orașului Câmpulung Prodanciuc, Anghel Sever, Benca Costineanu, Adrian Bocca, Amfilochi Bocca, Victor Bocca, Bocancea, Leon Carabisoschi, Nicu Carabisoschi, Cocărlă, Cocorean, Cramariuc, Cramerius, Criclevici, Taviu Dracinschi. Doctor Nicu Dracinschi, Găina, Grigorovița, Georgi Hutu, Isecesul, Doctor Lupu, Nicu Lupu, Sutia, Alecu cavaler de Miculi, Moroșan, Muntea, Naherniac, Pășlea, Polonie, Prelici Priscornic, Procopovici, Tigran cavaler de Pruncu, Rotică Rotariu, Ștefureac, Tonioni, Țurcan, Veslovski, Vichovici, Voloșciuc, Zaharovschi, Zugrav. —

București. Felicităm din toată inima pe bravii bihoreni pentru neînfrânta lor energie cu care au condus la aceasta victorie steagul partidului național prin alegerea iubitului nostru doctor Lucaciu! Trăiască alesul! Trăiască alegătorii! — Dr. Moroianu, inginer Lucaciu, Luca Russu, dr. Scurtu,

dr. Vasile Meruțiu, George Murnu, St. O. Iosit, Advocat Stoian, V. Montani, dr. N. Ciuciu. —

Tieto. Primei izbânde în Bihor gratulăm! — Dr. Damian adv. Mărgineanțiu preot. —

Szaskabánya. Cu nemărginită bucurie gratulăm alesului și alegătorilor! Pentru ceicul Sasca — Dr. Meșter vicepresident. —

Hateg. Felicităm alegătorii! Vivat alesul! — Dr. Parasca, dr. Străițariu, dr. Bontescu, dr. Suci, Ioan Pop, Victor Pop, Virgil Badescu, Fabius Bontescu, Izidor Saturn, Ioan Pușcariu, Frații Selariu, Frații Popoviciu. —

Brașov. Neajunsurile ce vi-s'au întâmplat la alege-re au nedumerit inimile noastre. Considerăm suferințele de ale noastre. Primiți salutările noastre cordiale pentru falnicul rezultat al alegerii din Beiuș. Doamnei Ciordaș respectele noastre. — Incredințatul românelor brașovene Iuon Lengeru adv.

Iablanța. Cu mare însuflețire te felicităm din patria lui Doda la reușita splendidă de deputat. Gratulăm totodată bravilor conducători și poporului alegător! — Iulia măr. Mișal, Popovici protopresbiter. Dr. Ioan Popovici adv. George Tă-tuc paroh.

Reghinul-săsesc. Invingerea ta bucuria noastră! Să trăiești Vulture al gândirii și oratoriei românești, ca să ne sui pe toți în sborul Tău pentru însuflețirea neamului! — Dr. Chițian, Flore Bogdan, dr. Ioan Harșia, Emanuel Popa, Iosif Șipoș, Mihai Bucur, Sabin Popescu, Sever Barbu, dr. Ceușian, dr. Oicean, Popescu, dr. T. Popescu, Truța, Georgiu Maior, Iuliu Maior, Ariston Migia.

Făgăraș. Societatea argăsitorilor români din Făgăraș salută cu bucurie și mândrie învingerea națională și falnicul deputat dela Beiuș! Trăiască bravii alegători români! — Președinte.

Arad. Meseriașii români din Arad vă trimit curaj și învingere în lupta ce ați pornit pentru cauza românească!

Ploești. În numele ardelenilor din Ploești vă felicit pentru izbânda în contra tirăniei și apăsării nației noastre românești! Alegerea de deputat în parlamentul țării învederează strălucirea razei divine ce întărește inimile și sufletele martirilor naționali în temnițele Ungariei! Trăiască românismul împreună cu toate națiunile cari luptă pentru Libertate Egalitate și Fraternitate! — G. Boeru Făgărășanu.

Gaști. Concetățenii ai orașului Gaști Dimbovița entuziasmați de succesul obținut prin alegerea din Beiuș, salută în Voi pe marele erou al românismului și urează (?) la muncă, la bun sfârșit aspirațiunile neamului românesc! — Vasile Mustatza, S. Mihalescu, Bitulescu Tanase, Ion Ioan Ionescu, Nița Parumbescu, Popescu, Ion Pă-rumbescu, Onăsescu, Harascu, Aron Nicolescu, Gamesui, Nae Nicolescu, G. Vance, R. Nicolescu Gh. Serbutza.

Roșiori. Salutăm cu entuziasm și dragoste frățească pe alesul românilor în camera ungară! Lupta dusă de el să fie model pentru toți românii. Să trăiască pentru fericirea neamului! Să trăiască acei cari Te-au ales! — O mulțime de iscălituri, foarte nedescifrabile.

Untersinoutz (?). Cu bravi alegători ca cei 1717 (?) dela Beiuș, cauza română va triumfa! Trăiască alesul, Trăiască luptătorii naționaliști, Trăiască întreaga românie! Ura! — Mihăleni, România.

Timișoara. Dorul nostru s'a împlinit, felicit pe alegători și pe alesul lor. — Dr. Aurel Cosma.

Cehul-Silvaniei. Gratulez la splendida învingere! Vivat doctor Lucaciu! — Pop de Băsești.

București. Îți trimitem de departe o îmbrățișare caldă, care să-ți ducă toată bucuria, toată nădejdea și dragostea noastră întreagă! — Fratele Andru.

București. Călduroasă felicitare pentru izbânda strălucită. Alegerea Ta este aurora libertății iubitului nostru popor. Vivat! — L. Morțun.

Oravița. Salutăm cu însuflețire vulturul românilor în lupta justă a neamului. — Dr. Cornean dr. Gropșian. dr. Cigărean. dr. Anca, Muntean, dr. Méhes.

Ilia-murășană. A venit dalba primăvară, sufletul nostru saltă de bucurie. Trăiască învingătorul! — Dr. Rozvan, o mulțime de nume indiscutabile.

Abrud. Sincere felicitări, admirația noastră. Bihorul reînviat! — Românii din Abrud.

Baia-mare. Primiți felicitări pentru învingerea raportată! — Cei mai tineri fini: Silița și Alexandru.

Cehul-Silvaniei. Felicitările noastre la învingerea triumfală! — V. Papp protopop, Ioan Papp preot, Veturia, Cornelia Papp.

Cacova. Din prilejul alegerii de deputat, Te felicit! Trăiască alegătorii, trăiască neamul!

Până la cele mai adânci bătrânețe să Te vedem ca luptător și conducător al neamului! La sf. Marie-mare îți sărutăm mâinile! — V. Iorgovan, Nic. Hauce, Nic. Itona, Iosif Stoina, Alois Guliu, Pavel Velia, Georga Dragan, Vija Argane, Alexiu Argane.

Avrig. De lângă mormântul lui George Lazar Te salutăm! — Numeroase subscrieri.

Busagmsztotfalu. Din ocaziunea învingerii strălucite primiți felicitările noastre. La mulți ani! — Alexandru Pop.

Săiște. Trăiască aprigul luptător! (incolo indiscutabil).

Lugoș. Salutăm pentru învingerea strălucită. Deie-ți Dzeu sănătate și putere spre a lupta pentru neamul nostru! — Dr. Stefan Petrovici deputat, dr. Aurel Vălean avocat, Petru Luca locotenent, dr. Izidor Pop avocat, dr. Iustin Juga, Abel Boer, dr. G. Juga, dr. C. Antal, Nic. Birescu, Virgil Pop, Virgil Simonescu, dr. Ioan Stoian.

Cluj. Românimea adunată la ruga dela Cojocna își exprimă sentimentul de bucurie din incidentul învingerii stindardului național al poporului român!

Se întind coardele.

O societate de călători pe trenul accelerat, care a plecat din Budapesta spre Arad ieri la orele 2, a început să politizeze și să-l preamărească pe Kossuth. Tonul îl ducea cassarul unei bănci din Szolnok. Această preamărire i-a displicut unui călător din acelaș compartiment, un domn mic cu pălărie de paie și cu haine deschise, cum îl descriu ziarele maghiare. Discuția s'a aprins tot mai mult, până ce nemulțumitul ar fi strigat într-o ungurească stricată:

— Ce Kossuth Ferencz? O să vă arăt, că nu Kossuth e domn în țara asta.

Toți au rămas înmărmuriți, când cassarul întreprinde tăcerea, spunând:

— Uite un câne!

De fapt în ușe sta un cățeluș, care admiră pe politicianii de ocazie.

— Asta totuș e porcărie, observă cineva. Cine a mai văzut câni în compartimente de persoane?

Cânele era al celui ce se ridicase contra lui Kossuth. Încă un motiv pentru patrioți, să se înfurie. El ar mai fi zis, că dacă nu le place, să meargă într'alt loc. Atunci kossuthiștii s'au ridicat asupra curajiosului străin, să-l bată. Și în special cassarul își arată pumnul. În situația, în care se află, străinul a scos revolverul, ca să-i liniștească pe înflăcărații aderenți ai lui Kossuth.

— Trebuie aruncat afară, să-l aruncăm din tren, strigau ca scoși din minți patrioții.

Străinul s'a retras într'alt compartiment. Cassarul din Szolnok dă fuga la semnalul de alarmă, dar în momentul acesta vine conductorul și-i liniștește, spunându-le, că îndată sosesc la Szajol și acolo pot aplană chestia.

E de notat, că politizarea s'a început numai dela Szolnok, când a urcat în tren cassarul și deja nu erau la Szajol, când deja ajunseseră așa departe. Se știe cât de mică e distanța între Szolnok și Szajol, mai ales pentru trenul accelerat. Toate au mers așadar »cu acceleratul«.

La Szajol apoi s'a început comedia. Aproape toți bărbații din vagon s'au coborât, strigând după șeful stației. Până când a sosit acesta, cassarul din Szolnok l-a scos pe străinul din cupeu cu forța, strigând:

— Deține-l pe »bitangul« acesta, de două ori a ridicat asupra mea revolverul, să mă puște.

— Nu călătorim mai departe până nu-l depărtezi, strigau cu toții.

— Dăm semnalul de alarmă. Il aruncăm din tren!

— Nu e vorba de câne, îl întrerupe cel persecutat. S'au năpăstuit asupra mea, pentru că le-am spus, că nu Kossuth e domn în țara asta. Ce mai fără și asta, unde se tratează în asemenea chip cu străinul.

Muscal mizerabil, strigă cassarul, luându-se după străinul să-l pălmuiască. L-a prins și abia i-l-au putut scăpa (!) ceilalți din mâni, scriu gazetele ungurești.

În sfârșit șeful stației l-a pus într'un compartiment separat pe străinul, care după pronunțarea se părea a fi român, observă zărele.

Trenul a plecat cu întârziere de 10 minute. Nime însă nu era mulțumit cum a aplanat conflictul șeful din Szajol. Patrioții se tulburaseră. Cum să cuizeze cineva, să-l găsească pe Kossuth muritor de rând?

— Cânele ar fi putut rămânea între noi, zicea voinicosul cassar, să-l fi pus mai bine în cușcă pe »bitangul« de muscal.

— Dar de ce-i spui muscal când el e valah? reflectează unul din mulțime.

Ajungând trenul la Mezötur scandalul s'a reînnoit. Toți au grăbit la șeful gării, strigând ca din gură de șearpe, că nu merg mai departe, dacă nu-l dețin pe valahul.

În tren au început să-l bată pe nefericitul om și dacă nu intervenea jandarmul l-ar fi bătut cum se cade. Presionat de turbații kossuthiști jandarmul l-a deținut pe străinul și l-a condus în gară.

Trenul a plecat și a ajuns la Arad cu o întârziere de aproape o jumătate de oră.

Nu știm încă cine e străinul deținut. Și nu putem cunoaște adevărata dezvoltare a chestiei. Se poate lua însă ca sigur, că adevărul e rețușat din partea presei ungurești, și că năpraznicii șovinisti s'au resculat și s'au infuriat împotriva străinului, văzând în el pe valahul.

Fac foarte rău patrioții și mai ales zărele, cari încordează în mod meșteșugit relațiile dintre noi și dintre ei.

Urmările vor fi mai nefaste pentru ei...

Din România.

Alegere. La balotajul de Duminecă pentru un loc de senator devenit vacant prin optarea d-lui Sturdza pentru mandatul dela Brăila, a fost ales dl *N. Xenopol*, conservator cu 75 voturi contra 74 date liberalului Iacob Albu.

Dela frați.

Din Bucovina.

† *Dr. V. Găina.* Poporul românesc al Bucovinei a pierdut pe cel mai bun fiu al său, pe Magnificența Sa rectorul universității din Cernăuți, dr. Vasile Găina.

Cruda moarte i-a curmat Sâmbătă la ora 1 p. m. în mod subit firul vieții în cei mai frumoși ani ai bărbăției sale, tocmai când mai rodnică îi era activitatea pentru binele și prosperarea națiunii și bisericii sale. Un morb greu de inimă l-a repus. Pierderea ce o suferim prin moartea aceasta nu se poate spune nici măsura.

Câte speranțe ale poporului românesc se duc în pământ cu trecerea sa din viață! Un blăstăm cumplit par'că zace asupra neamului nostru, dacă tot ce-i folositor poporului românesc ne părăsește.

Doamne, cine ne va mângăia pe noi toți câți ne numim români bucovineni și cine e în stare să mângăie pe neconsolata soție și copilașii răposatului rămași orfani?

Fie-i țărîna ușoară și amintirea neștearsă!

Vasile Găina s'a născut în comuna Mazanaești la anul 1868 din părinți țărani. Studiile liceale le-a absolvat în Suceava, iar cele teologice la universitatea din Cernăuți, unde în Iulie 1893 a fost promovat sub auspiciis Imperatoris doctor în teologie. După promovarea sa dr. Vasile Găina și-a proumat studiile sale ca bursier al fondului

ort.-or. la universitățile din: Viena, Berlin, Bonn, Atena, făcând în acelaș timp călătorii de studii în Germania, Belgia, Olanda, Anglia, Italia, România, Grecia și Turcia.

În anul 1896 dr. Vasile Găina a fost numit suplent pentru Dogmatica generală și Apologetică teologică ort.-or. din Cernăuți; în 1897 a fost numit membru al comisiei de examinare la examenele sistematic-practice dela această facultate; 1898 a fost hirotonit în presbiter, 1899 fu numit profesor extra-ordinar, iar în 1904 profesor ordinar la facultatea numită.

Dela anul 1899 încoace a funcționat ca membru al senatului academic. În Iulie a. c. a fost decedat al ales de rector magnific al universității Francisco-Iosefine din Cernăuți, rangul cel mai înalt academic, pe care un profesor poate să-l ajungă.

Decedatul a fost prin un șir de ani membru în comitetul societății pentru cultura și literatura română și ca atare a lucrat cu zel mare și sincer românesc pentru progresul acestei societăți. A fost și membru în toate instituțiile culturale românești și din cauza caracterului său integru și conciliant s'a bucurat de încrederea tuturor românilor de bine.

Dieta țării. Știrile sosite din Viena confirmă svonul despre convocarea dietei bucovinene pe ziua de 16 Septembrie. Sesiunea aceasta va avea a se ocupa cu proiectele de lege încă nerezolvate și anume cu legea nouă electorală pentru compunerea dietei, legea pentru disrădicarea roșărilor ș. a. Relativ la legea pentru disrădicarea propinațiilor, cu care stă în strânsă legătură și legea pentru urcarea salariilor învățătoresți nu s'a luat încă nici o deciziune, e deci probabil, că nici nu va fi pusă la ordinea zilei.

Un interes deosebit de mare se arată pentru legea relativ la compunerea viitoare a dietei.

Gimnaziul din Câmpulung. Gimnaziul din Câmpulung se va deschide după știrile sosit din Viena numai decât încă în anul acesta și anume la 15 Septembrie 1907 sau cel târziu la 1 Octombrie a. c.

Adunări electorale. Deputatul naționalist dl dr. Constantin Isopescu-Grecul a ținut Dumineca trecută în 25 l. c. la Banila moldovenească Miercuri în 28 l. c. la Ropcea iar Duminecă la 1 Septembrie la Boian o adunare electorală. Primirea ce-a avut-o atât în Banila cât și în Ropcea a fost grandioasă și la ambele adunări poporul adunat cu miile i-a votat deplină încredere. În Ropcea a fost dl deputat sărbătorit ca un rege. La hotarele comunei a fost întâmpinat de primării comunelor învecinate cu pâne și sare și condus cu un alaiu de sute călăreți la locul de adunare unde s'a fost strâns popor ca la zece mii. Nu puțin mai grandioasă va fi primit și la Boian.

(»Ap. Națională«).

Din Bihor.

După alegerea dela Beiuș.

În 26 August s'a sfârșit alegerea de deputat cu învingerea steagului național; Marți în 27 am fost și eu eliberat din prinoșare; cu toate că am fost deținut, pregătisem poporeni mei înainte, știind ce va fi. Mi-a și succedat, ca, dintre toți numai 3 au mers cu partida contrară și și din acești trei, doi au votat cu noi, precum se vede din raportul publicat în foi. Comuna Câmp-Colești, în care sunt 180 voturi până în anul acesta toți au fost kossuthiști și nici nu vreau să audă de naționaliști, precum au fost la alegerea lui Ciordaș, nu au votat cu domniului numai 3 inși; asemenea Sohodolul, de aici se vede că lucrat-am noi învățătorii ori ba, să nu fi lucrat, ar fi alt rezultat.

Marți am cetit foaia »Tribuna« și după ce am cetit-o m'a săgetat la inimă, aflând că noi învățătorii am lucrat puțin. Adevărat, sunt între noi mal mulți, cari nu au lucrat nimic și acum după învingere toți se laudă, care ce mult au făcut cum zice zicala: La plăcinte înainte, la rășboi înapoi. Și nici nu votăm cu Lucaciu că ne pierdem ajutorul de stat, zic mulți.

Se poate vedea că dacă învățătorii din cercul Vașcău, excepțiune câțiva, nu ar fi luptat împreună cu preoții, atunci de bunăseamă ar fi

duș mai multe voturi dela noi, nu numai 60 din 2000.

Ori voiu fi preamărit de cineva ori ba, eu până voiu sta în codrii aceștia, voiu ști conduce turma mea ca să poată cunoaște binele din rău. Din ce mă vor deținea și mă vor persecuta mai mult, eu tot român curat la inimă voiu rămânea, și până va mai fi în mine o picătură de sânge de român, nu mă voiu lăsa.

Câ mp, în 30 August 1907.

Petru P. Mihuția, învățător.

Din străinătate.

Marele vizir al Persiei, după cum se telegrafiază din *Teheran* a fost ucis. Alaltăieri seara când vizirul ieșea din parlament un necunoscut l-a atacat și l-a împușcat. Atentatorul s'a sinucis.

Din Casablanca. Ziarul »Le Temps« află din Casablanca cu data de 31 August că singură cavaleria spaniolă a rămas în interiorul orașului.

Doctorul Henri Rotschild a sosit azi dimineață spre a instala un spital în fosta casă a caidului pusă la dispoziția sa de consulat.

O sentinelă de gardă la Baelkeber, strigând de trei ori fără a primi răspuns, a tras de unde auzea sgomot de pași, omorînd un civil spaniol.

Nouii trupe franceze spre Maroc. Transportul »Nive« a plecat spre Casablanca cu un batalion din legiunea străină. Transportul »Samroc« va pleca Luni cu un alt batalion și munițiuni.

Holera la Moscova. Primul caz de holeră a fost constatat ieri în mod bacteriologic.

Mișcarea culturală.

Concert la Brad. În 29 August noi zarandeni am avut rara ocaziune, de a asculta cântecul plin de farmec al d-șoarei Valeria Papp.

D-șoara V. Papp, care ocupă în domeniul artei noastre un loc de frunte s'a validat și de astădată ca o artistă de prima forță. E cunoscută deja vocea mare, puternică și frumoasă în toate registrele a d-șoarei Papp, precum și arta cu care interpretează piesele grele clasice și scoate în relief nuansele drăgălașe și accentele dulci ale muzicii românești, încât acestea nu mai trebuiesc comentate. Atât doar trebuie să amintesc, că seara dela Brad se înșiră ca o nouă foaică la coroana de lauri, câștigată de artista noastră prin concertele sale, bine apreciate din partea publicului românesc și străin.

Programul a fost bogat în piese clasice ca: »Weyla's Gesang« de Wolf, »Villanelle« de Dell'acqua și »Das Zigeunermädchen« de Slansky; locul de frunte însă l-au ocupat floricelele muzicii noastre naționale ca: »Vai bădiță dragi ne avem« de T. Bredicean, »Mara curge«, »Sub arini din jos de moară«, »Mă dusei p' o cărărușă« de E. Papp, »Foaie verde de bujor« de Kirchner etc. Toate punctele au fost frenetic aplaudate așa că vre o câteva au trebuit chiar bisate. Mai mult a plăcut drăgălașa piesă a simpaticului compozitor E. Papp: »Mă dusei p' o cărărușă« cu refrenul cochet: »dui... dui...«

Artista a fost acompaniată la pian cu multă siguranță și dibăcie de d-șoara Amalia Papp.

La concert au luat parte și harnicele românce frunțase din comuna Brad, cari la îndemnul d-nei Iolanta dr. Radu și-au făcut (parte procurat) frumosul și pictorescul costum de Săliște.

După cum știu sigur d-șoara V. Papp a donat tot venitul concertului fondului pentru ridicarea gimnaziului din Brad, fără ca concertul să se fi anunțat pentru scopul acesta. Intrucât se știe până acum e singura dintre artiștii și artiste noastre, care cu atâta abnegațiune de sine, să fi contribuit cu o sumă mai considerabilă pe altariul focularului nostru din Brad. C. A.

Revista ziarelor.

»Népszava« dela 3 Sept. scrie un primarticol despre congresul agrarilor maghiari, convocat la Pécs. Cu acest prilej arată întreaga activitate de exploatare ai muncitorimeii a acestor patrioți reacționari și naționaliști speculanți.

»Budapesti Hirlap« scrie despre aceiași oameni. Se înțelege: îi laudă! Ei sunt pârghia vieții statului din care numitul ziar vrea să facă imperiu! Ei sunt clasa care jertfește în orice luptă — națională!

Mai presus de toate, ar fi putut să adauge, ei sunt grosul — abonaților și consumătorii tuturor gogoșelor naționale.

»Az Ujság« scrie despre același congres. E curios să știe: oare ști-vor congresiștii să dea deslegare multelor și complicatelor probleme economice la ordinea zilei?

Cum să nu știe! Doar la congres este și Darányi, Náci báci, moașa dela departamentul agriculturii, care așa prostănac cum l-au socotit conții și baronii, s'a înțolot și el, și din tinăr sărac, cum fusese, la bătrânețe își are și el latifundiile sale.

Oameni de ăștia să nu știe deslega problemele?

NOUTĂȚI.

ARAD, 3 Septembrie n. 1907.

— **Emigrările din Torontal**, după cum arată într'un raport vicișpanul, cresc în fiecare lună. Până în August s'au scos 18.648 pașapoarte, aproape fiecare pentru câte 3 persoane, mare parte pentru — America.

Asta în Torontal, Canaanul Ungariei, țara latifundiilor. Ce o fi pe unde nu-i brazdă de pământ?!

— **O decizie importantă a Curiei.** Într'o decizie recentă, Curia a decretat că femeia nu este obligată să-și urmeze bărbatul în alt continent (America ori altă parte a lumii), prin urmare bărbatul nici nu poate să intenteze proces de despărțire pe motiv că soția nu l-a urmat (în America).

— **Jertfele manevrelor.** Din »Wiener-Neustadt« să telegrafiază că la manevrele ținute acolo în urma căldurilor mari și-a silirei din partea ofițerilor au murit doi rezerviști unul lăsând în jale soția și copilașii, iar celalalt părinții.

Când se va pune odată capăt încăpăținării unor ofițeri de-a comanda marș, până la moarte. Se vede că s'a uitat cazul dela Bilek din anul 1903.

— **Nou conte.** Unui dintre coaliționiști, care numai el va fi știind cât a jertfit în marea luptă pentru armata națională, bogătanul Semsey László, cu moșii în patru comitate, ginerele contelui Dessewffy Aurel, președintele camerei magnaților, omul lui Andrassy, a fost distins din partea M. S. cu rangul de conte.

Când va veni și rândul lui Ugron Gábor?

— **Opera lui Vlăhuță.** Incepând cu nrul prezent continuăm, la partea literară, cu publicarea în resumat a întregii opere a lui Vlăhuță, până la 1905, după studiul literar, apărut în ungurește, al dlui dr. Dionisie Stoica.

— **Desvălire.** În ziua de 15 Septembrie se va desvăli în Salonta statuia marelui poet ungar Arany Iános. Aproape toate orașele ungurești vor trimite reprezentanți. Numai Dobrișinul, neașul oraș unguresc, a făcut-o lată: trimite reprezentanți, dar consiliul a refuzat cheltuelile necesare cumpărării unei cununi... De, Arany n'a

cântat numai vinul și femeile, ca Csokonay căruia Dobrișinul i-a ridicat statuie!

Ori și cum însă, e o rușine atâta calicie!

— **Celce face bine grănicerilor.** În zilele trecute se lauda Măria Sa Burdia, că nu cei dela »Tribuna« și dela »Lupta« vreau și fac binele grănicerilor, ci el, Măria Sa, care îi cunoaște bine. El le-a adus viță americană și liceu unguresc la Caransebeș. Pe un șir lung de pagini cu cuvinte naive și cu argumente copilărești insistă asupra importanței, ce o are liceul pentru grăniceri, dar nu revine asupra faptului criminal, că a votat atâtea sute de mii din averea comunității pentru un liceu străin de de noi și dușmănos aspirațiilor românești.

Acest laudăros, cu binele pentru grăniceri în proțap, e desmăscat acum de ziarul german din Caransebeș, »Karansebeser Zeitung«.

În nrul său dela 25 August c. numitul ziar ocupându-se cu corupția, care domnia pe când Burdia era mai mare pe la oraș, încheie astfel:

Ceeace a fost posibil sub era lui Burdia și consoții, trebuie să înceteze și nime să nu fie în stare a amuți glasul drept al opiniei publice, chiar nici atunci când s'ar recurge la mijloace publice.

Corupția trebuie dripită, ca să se introducă stări normale.

În nrul dela 1 Sept. al aceluiaș ziar cetim un caz foarte caracteristic referitor la marele binefăcător al grănicerilor. Iată-l:

În anul 1902 Achim Recășan din Caransebeș s'a prezentat la dl Burdia, care pe atunci era primarul orașului, rugându-l să-i dea un certificat de moralitate, ca pe baza lui să câștige licență de birtaș în strada Timișorii. Burdia însă avea însuș un birt, după cum are și azi și n'a voit să-i dea certificatul cerut lui Recășan, până acesta nu-i va da 200 cor. Recășan i a dat și astfel în schimbul alor 200 cor. Burdia i-a dăruit moralitate.

S'a făcut arătare ministrului Széll despre procedura aceasta mișelească și s'a început anchetă. Recășan a recunoscut, că Burdia i a cerut și el i a dat 200 cor. pentru certificatul de moralitate.

Dar lucrul s'a făcut mușama. Burdia l'a angajat pe Recășan în serviciul comunității de avere cu un venit de 1200 cor. și în chipul acesta l-a amuțit.

Dar câte nu vor mai fi »micile geșefturi« ale marelui Burdia, nefăcând pomenire de crimele lui naționale. Iată cine-i binefăcătorul caransebeșenilor!

— **Holera în Maramurăș.** Ziarele ungurești mai de senzație aduc știrea că în Maramurăș a izbucnit holera, pe care ar fi importat-o niște lucrători ruși veniți dela Odessa. La Vișău mor câte 4—5 oameni pe zi.

Se pare că e vorba de holerină (holera nostras). Pentru orice eventualitate, s'a trimis un comisar guvernial și — jandarmi. De frica ăstora de n'o fugi, că de măsurile sanitare ale comisarului de sigur nu se va speria.

— **Aviz.** Un tinăr român, absolvent al școlii reale (cu maturitate) posedă perfect limba română, germană și maghiară, are și cunoștințe în afaceri comerciale, caută ocupațiune de corespondent, practicant, instructor etc. pe lângă condițiuni favorabile.

Ofertele să se adreseze la redacția foaiei noastre.

— **Prinos plăcut oamenilor și lui Dumnezeu.** Neconsolații frați ai răposatului Zaharie Moga, fost măiestru franzelar, anume Stef. Moga, măiestru franzelar și membrii familiei sale, dăru-

iesc intru odihna veșnică a răposatului, la fondul »Văduvelor și orfanilor« cor. 10, la fondul »Masa învățăceilor meseriași« cor. 10, și la fondul »Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace« cor. 10; Petru Moga, măiestru franzelar și membrii familiei sale dăruiesc: la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cor. 5, la fondul »Văduvelor și orfanilor« cor. 5, la fondul »Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace« cor. 5; la acest din urmă fond mama răposatului, văduva Ana Moga n. Tincu, dăruiește 5 cor., sau în total cor. 50. — Pentru acest prinos exprimă mulțumita sa »Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

— Banca dela Baia. In urma celor întâmplate la banca dela Baia în chestia câștigului de un milion, valoarea acțiunilor băncii au scăzut în mod uimitor, deponenții cea mai mare parte au abzis depunerile, iar băncile din Budapesta au rupt legăturile financiare, ce le aveau cu banca aceasta. In Budapesta pe de altă parte s'a pornit acțiune, precum se afirmă, cu scopul de a mântui banca, ridicându-i capitalul social dela 450 mii la 900 mii.

— Ospătărie națională în Arad. Recomandăm cetitorilor nostri ospătăria națională românească din Arad. In strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul pân'acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a-l sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

— Fața fragedă și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărat ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, mitteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tómay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumele în Szabadka.

PARTEA LITERARĂ.

Opera lui Vlahuță.

(Urmare din n-rul 143). (9).

Și-am sărutat-o mult și lacom. Ne-am despărțit târziu. In sat cocoșii prind să cânte. A doua zi când mi-am găsit pe haină un fir de păr, m'am convins, că visul, pe care-l visasem n'a fost vis. Mă îmbrac și mă pieptăn mai cu grije. Toate din jurul meu îmi par fericite — și toate par infiorate, în aer e sărbătoare: din albastra ei privire dela fereastră s'a revărsat asupra lumii o rază sfântă de iubire.

II. Plec de-acasă. Mama 'mi spune, să le scriu cum voiu ajunge, dar eu mă uit într'altă parte la o fluturare de batistă și ochii mi-se umplu de lacrimi. In jurul meu totul se 'ntunecă. E mult de-atunci.

E atâta fericire 'n urmă
Și-atâta-mi pare de departe
Incât mă 'ntreb, dacă-am trăit-o,
Sau am citit-o în vre-o carte.

Mă simt în larma dela școală, cercând să-mi pun în rime neliniștea și dorul. O, mamă, am să-ți scriu adesea scrisori nebune, de prin stele, căci știu cine are să-ți le citiască. Tu vei crede, că-s basme, dar ea le va pricepe. Și de va lăcrima cetindu-le, tu fă-te, că nu vezi, lasă-o să-și ascundă fața de tine și roagă-o să-mi răspundă.

III. Sunt cumplite nopțile de iarnă și mi-e urit, mi-e dor și jale în singurătatea mea amară. Tu nici nu bănuiești copilă cât mă mistui și mă zbucium pierdut și neștiut de nime în golul vremii. Mereu caut pe aceleași pagini un semn, știut mai dinainte. A iată o filă îndoită. Icoana ta 'mi apare în minte și te văd citind rândurile și te simt gândindu-te la mine. Te urmăresc în cartea asta — și cuprinzându-mă jalea îți sărut aici privirea și urma gândurilor tale. Afară vâjăie viforul. Unde sunteți nopți de Iulie, voi poezia și farmecul iubirii noastre?

IV. Urmele mele sunt cele dintâi în zăpadă. Sunt amețit de neodihnă și 'n gând recitez versuri latinești, întrebându-mă după fiecare strofă, de mă mai iubești oare? In clasă, dascălul măsoară calea dintre stele,

Pe liniile lui mi-s ochii,
Dar unde-s gândurile mele!

Imi vine 'n minte de când stam astăvară în iarbă, înconjurați de flori, cum deasupra noastră se giugiuleau două presuri, iar tu te uitai la mine zimbând... Dascălul mă chiamă la tablă, să spun ce-am înțeles. Eu tresar, nu știu unde sunt, clasa întreagă râde, iar dascălul:

Uitați-vă la el, și l plângeți...
Nenorocitul... a dormit!

In mânăstire I.

Măicuță, nopțile de vară
Sunt infiorător de dulci...
Incremeniși privind afară
Pe cine aștepți, de nu te culci?
Dorinți necunoscute încă
Și nențelese te cuprind,
Când în muțenia adâncă
Zărești o umbră 'ncet viind.

II. Evlavioasele povești, ce și-ar mai bate în minte. Mai pe sus de cele sfinte, stă legea vieții. Vine, s'apropie de tine. Ți-se pare, că visezi, deși-l vezi bine. Li cazi tremurând în brațe și adormi de gâtul lui. Se face ziuă, sună toaca de utrină. Te scoli uimită. Te uiți în jur, te întuneci sub stolul negru al gândurilor, căci simți, că vieța ta de aci înainte e o minciună și un păcat între aceste ziduri. Dar pe urmă te îndupleci a crede, că amorul tău dureros nu e păcat, ci o lege poruncitoare tuturor, și de-ți-a ieșit în cale un tinăr tremurător și fericit, de ce să-ți treacă anii pustii și de ce să-ți îngrădești inima

In pacea sfintelor citanii,
Și-a pravilei bisericesti.

Vifor. I. Dumitru își mai numără odată banii — și prinde juncanii la sanie, să aducă din oraș de ale gurii pentru nevastă și copii. Ninsese mult, e vânt și ger și nevastă-sa vrea să-l oprească, să nu plece. El însă se încrede în junci și în el.

II. Vine un vifor cumplit și troene de zăpadă acoper sanie, boi și stăpân.

Unui dușman. Nici tu nu știi, de ce mă urăști. De abia mă vezi și tremuri de voluptatea urii, de par'că în tine urește o rassă întreagă. Om fi din două neamuri vrășmașe și acum cearcă din nou să se sfășie, s'au regăsit în noi. In ochii tăi e ura alor mii de generații, în brațul tău sunt alții, cari vreau să mă lovească. De multeori suntem străini de sufletul nostru propriu, căci în noi lucrează străbunii. Ai mei se vede, că au cheltuit fondul lor de ură, căci eu nu-s în stare a spune o vorbă rea de tine. Tu urește-mă și mai departe cât poți, eu te iubesc.

Pilde vechi. Iubito, vrei să-mi aștern suferința în fraze? N'ai celit-o destul de lămurit în ochii mei? De mă uit la tine dus pe gânduri, înțelegi doară, că nu-s cu minte la sfînși, dar nu cere să-ți spună versul tot ce ascunde privirea mea vinovată și indiscretul meu gând. Adă-ți aminte câtă lume a 'nebunit și câte idealuri sfinte s'au jertfit pentru un măr.

Ce te uiți? Parcă n'ai crede,
Diavol mic, cu ochi frumoși —
Vrei să desgropăm se vede
Pilde vechi din moși-strămoși?

Adam și Eva au fost alungați din raiu pentru un măr, săgetați fiind de răul Kamadeva. Câți eroi s'au smuls de păr apoi și câți ani a stat împresurată Troia pentru un măr?

Nu te face-a nu pricepe,
Tu le știi — că ești un drac.
Iar cu noi o lume 'ncepe,
Dacă ochii mei îți plac.

In ochii tăi palpită șiruri de vieți, întocmai ca 'n ispita, ca 'n păcatul cel dintâi!

Par basme. Toate câte-ți-le înșiri îți par basme — și-i propria-ți vieță. Te-ai instrăinat de-ai tăi. Oare te mai cunoști tu? Inima ta în toate increzătoare unde-ți-e? N'o mai căuta! In urma ta e jale, căci de-atâtea ori ai murit în calea-ți zbuciumată. In deșert cauți să te mai regăsești — toate-ți sunt străine. Ce mai este din ce-ai iubit și visat? Ești tu, eroul din poveste, schimbat de-atâtea ori.

Prima lecție. Motto: Taci că doarme păpușa.
Mimi.

Stăpână pe jucării stricate, își face parcuri și palate într'un colțisor din cărți de joc și hârtioare. Vorbește și râde cu păpușa, care n'are nas și căreia-i lipsește un braț. Mimi însă o iubește, căci li e mamă. Li dă de mâncare, o culcă apoi într'un pantof și se chinuște mult până o adoarme. Biata Mimi nu-și vede capul de griji, de supărări și nu te lasă s'o iai în brațe, ori s'o săruți. Cât e de drăguță în demnitatea ei de mamă. Mă gândesc cum aș face-o să mă bage în samă. Mă fac, că scot o păsărică din buzunarul hainei și încep să-i spui cât e de mică și ce pene frumoase are. Odată vine, mă lingusește și-mi cere păsărica. De geaba li spui, că am amăgit-o, nu vrea să mă creadă.

Cerșind, mânuțele-și întinde
Și de genunchii mei s'agață...
De-ai-știi tu păsărica asta!
Ce adevăruri te învață!

Vanitas. Ce copil ești. Îți dai tu seamă ce înseamnă lume, când vrei s'o umpli numai cu al tău nume? Oricât te-ai crede, tot ești numai un singur om.

O rază 'n întunericul uitării?
In fiecare strop vieți sunt multe,
Și toate cer, dar cine să le-a asculte
In urletul talazurilor mării!

Sonet. Cât ne iubiam și cum credeam, că dragostea nu ni-se va stinge niciodată. De multeori, când doriaș să te strâng la piept mai caldă, mai pasionată, mi-se strecură un gând: »când voiu muri...« și tu 'ncepeai să plângi. S'a sfârșit totul pe nesimțite. Din ce-a fost nici urmă n'au mai rămas.

Eroilor-martiri. Inainte, soldați viteji și preoți, soli ai dreptății sfinte! Cu voi sunt milioane de inimi; poporul, care are ostași ca voi, nu moare. Triumful e al vostru. Ce-i ce nu înțeleg azi, că în voi palpită dorul unui popor întreg, vor înțelege mâne. Dreptatea e veșnică și veșnici sunt martirii, cari își jertfesc viața pentru ea. Nu e mormânt, în care neamul nostru să 'ncapă, s'or prăvăli în el ceice îl sapă: furtunile rup norii — și soarele rămâne. Vă privește lumea, soldați viteji și preoți, târați în judecată pentru-o idee sfântă. Stați cu fruntea ridicată și lăsați inchizitorii, să-și facă datoria. In temnițele voastre veți vedea scris pe ziduri cu slove de lumină: Trăiască România!

BIBLIOGRAFIE.

»Cantorul bisericesc« opul dlui G. Bujigan. Învățător în Deliblat (Temes m.) incurând va ieși de sub tipar. Din acest op s'au scos până acuma 21 coale de tipar. Opul atât ca cuprins, cât și ca aranjare, e neîntrecut în literatura bisericască — la noi. Abonamente se mai primesc până la finea lui August, când opul va apărea complet.

Prețul opului broșat: 8 cor.; legat în pânză — bogat aurit 10 cor.; legătură luxoasă — în piele, 14 cor.

Bursa de mărfuri și cefecte din Budapesta

Budapesta, 2 Sept. 1907.

INCHEEREA la 11 ORE:

Grâu pe Oct. 1907 (50 klg.)	11:47—11:48
Secară pe Oct. 1907	9:70— 9:80
Ovăs pe Mai	8:18— 8:19
Cucuruz pe Iulie 1907	6:90— 6:91

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Octomb. 1907	11:49—11:50
Secară pe Oct. 1907	9:79— 9:80
Ovăs pe Mai	8:16— 8:17
Cucuruz pe Iulie 1907	6:91—6:92

De Tisa — — — —	22 K. 65—23 K. 05	filr
Din comitatul Albei — — — —	22 > 35—22 > 75 >	
De Pesta — — — —	22 > 45—22 > 95 >	
Bănățenesc — — — —	> ————— >	
De Bacica — — — —	22 > 95—23 > 25 >	
Săcară — — — —	19 > —19 > 30 >	
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > 50—15 > 70 >	
> de cvalitatea II — — — —	15 > 30—15 > 50 >	

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

A V I S.

Un candidat de avocat

— român, cu praxă bună, —
află pe timp mai îndelungat aplicare momentană în cancelaria subscrisului avocat din Timișoara.

Dr. Aurel Cosma.

Croitorie elegantă de haine bărbătești.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Palatul Neumann

Stofe de prima calitate englezești. In special

Croitorie pentru preoți.

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Iși recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

— — — *Prețuri moderate.* — — —

A V I S !

Am onoare a aduce la cunoștința On. domni preoți și comuni bisericești că în atelierul meu

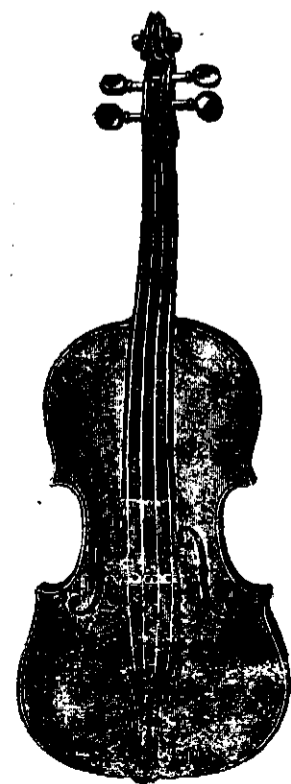
fac haine bisericești
haine pentru preoți, odăjdii, steaguri, prapori, haine pentru diaconi și îmbrăcăminte albe pentru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt cu stimă:

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropierea poștei mare.

Distins cu medalie de argint a societ. regnicolare de industrie.

Braun Mihály

măestru de muzicale furnis conserv. din Cluj, Kolozsvár, Wesselényi M.-u. 18.

Vioare fine, viole și celo se pregătesc în atelierul meu. Coarde italiene veritabile, germane făcute din mațe, coarde de mine însumi fabricate. Paturi de vioară și tot felul de alte părți a vioarei. — Cele mai grele reparări se fac repede și artistic.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906. 12 Aug.		ACTIV		1907. 4 Aug. 11 Aug.	
103585534	{ 73695534	Reserva metalică Aur . . .	78180480	111226800	111167980
882120	{ 29890000	„ Trate Aur . . .	32977500	1162157	915447
65736708		Argint și diverse monete . . .		80993771	91458177
28558424	{ *) Impr. contra ef. publice . . .	11871550		38477835	35074434
11999924	{ „ „ „ „ in cont curent	23202884		11999924	11999924
14801390	Fonduri publice . . .			15806084	15806084
2908324	Efectele fondului de rezervă . . .			3253121	3253121
5767974	„ „ „ amortisarea imob. și material			5893177	5898570
603634	Imobili . . .			638042	638475
316280	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .			206900	216452
96157500	Cheltueli de Administrațiune . . .			110565749	110662499
—	Deposite libere . . .			—	—
15314034	„ „ & provizoriu . . .			21102500	14726328
25557605	Compturi curinți . . .			24936942	26006828
372189451	Copmturi de valori . . .			421263002	427824319
12000000				12000000	12000000
21373442	Capital . . .			23051453	23051453
3222588	Fond de rezervă . . .			3473646	3473646
237371030	Fondul amortisării imobilelor și material . . .			269732390	276120090
1646498	Bilete de Bancă în circulațiune . . .			2077070	2077070
418393	Profituri și perderi . . .			362694	439561
96157500	Dobânzi și beneficii diverse . . .			110565749	110662499
—	Deposite de retras . . .			—	—
—	„ „ & provizoriu . . .			—	—
372189451	Compturi curinți . . .			421263002	427824319

Scomptul 5% *) Dobânda 5%

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

pegător de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vreme slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătăasă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântul lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Rugăm a observa firma !

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbătești folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de gheață, unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Árpád-tér nr. 5 în colț (In casa bisericeii izraelite)

După corință merg și acasă și în provincie chemat prin'o carte poștala.

Cu toată stima **IULIU HERZFELD.**

Doamnelor!

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai nesticăcioasă alifie pentru înfrumșetare, întrebuițându-se atât ziua cât și sara. Delătură toffelul de pete, precum: pistrui, pete de ficat, casuri și buburuze, beșicătură și preciugiuni.

Fața primește o culoare frumoasă și curată. SAPUNUL LOTUS e sapun de toaletă, are miros plăcut și se poate întrebuița și fără cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în culoare albă, roză și galbină. Pregătită după metoda americană, un mijloc de înfrumșetare înafentiv și admirabil. Se recomandă și doamnelor mai în etate. pentrucă delătură încrețiturii și redă o față tinăra.

Prețul .. Crema Lotus . . . . . Cor. 1.—
Sapunul „ „ „ „ „ 1.—
Pudra de floare Lotus, flacon mare „ 2.—
„ „ „ „ flacon mic „ 1.—

Magazinul principal: în grănatia de pălării pentru doamne:

**A „Párisi nőház“,
SZEGED, Iskola-ut 13 sz.**

Comande din provincie pe lângă rambursă. Vanzătorilor prețuri scăzute.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

- Chendi: „Ioan Botezătorul“ . . . . . 1.—
- Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“ . Cor. 1.—
- Slavici: „Vatra părăsită“ 1:50
- Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“ 5:20
- N. Iorga: „Călătorii în Rusia“ . . . . . —40
- Ardoleanu: „Buchetul meu“ . . . . . 1.—
- dtto „Lupta pentru drept“ . . . . . 2.—
- dtto „Judecătorii cu jurații“ . . . . . —80
- Almanahul „Petru Maior“ . . . . . Cor. 4.—
- Maneguțiu: „Reunirea Românilor“ . . . . . 4.—

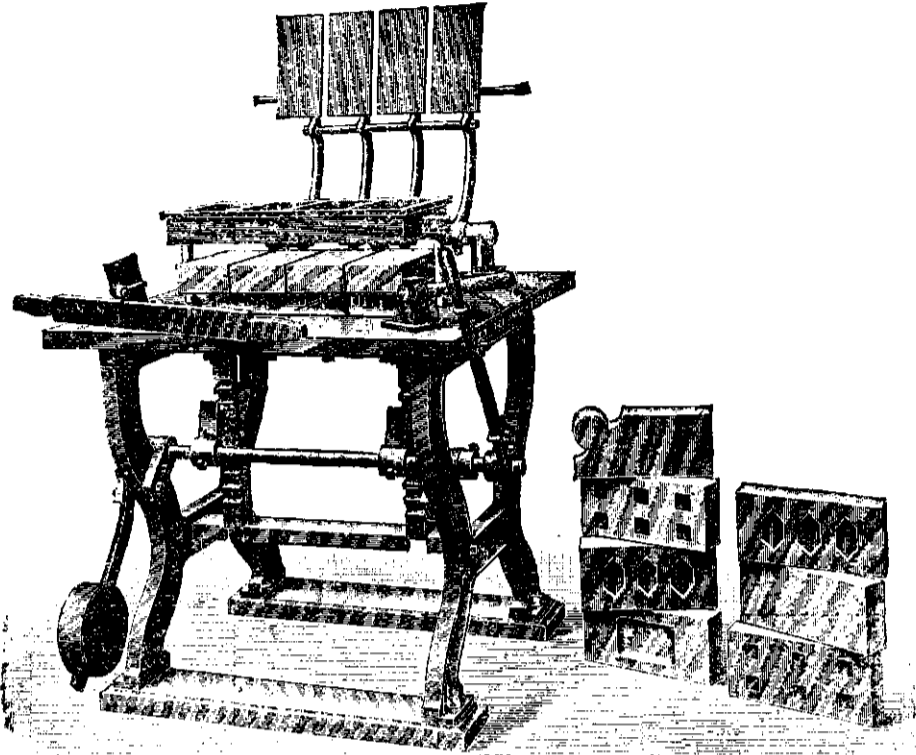
Cine are năsip sau petriș se schimbă
în „Bae de aur“
dacă se ocupă cu prepararea petrilor în
mod artificial.

Se pot prepara cu mici cheltuieli:

Cărămizi de părete din cement prepararea à 1000 de bucăți . 18 C.
Tigle de cement pentru acoperiș prepararea à 1000 bucăți. . 40 C.
Plăci de cement prepararea à 1000 bucăți. . 50 C.
Burloane de cement pentru scocuri, inele de cement pentru fântâni ș.
Mașinăriile necesare pentru fabricarea celor de sus le livrează
ERNST TIETZE fabrică de mașinării livrate medailate în mai multe
rânduri și turnătorie de fer GUBEN N. L. Germania.

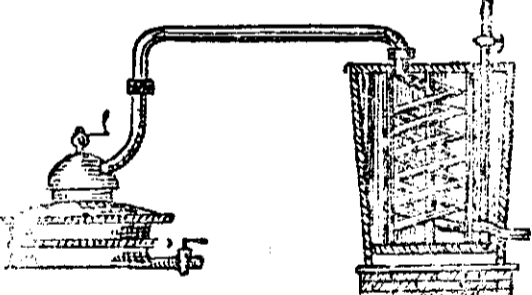
Reprezentat de către:

BÜSCHITZ MOR în KOMÁROM.

CATALOG ILLUSTRAT SI PROIECT DE BUGET gratuit
trimite reprezentantul fabricii Büschitz Mór, Komárom,
cătră care trebuiesc adresate și scrisorile.

Recomand tutu-
ror fierbătorilor de
rachie și de spirit
căldările
mele cele mai nouă
și de construcția
cea mai nouă, bre-
vetate, făcute după
sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachie pregătesc în atelierul meu injectoare
practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în maga-
zinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan
comandă mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă
de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco pre-
țuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

GEORG DÉCSI

măiestru
de
instru-
mente
muzicale
Sibiu
str. Ocnel
Nr. 10.

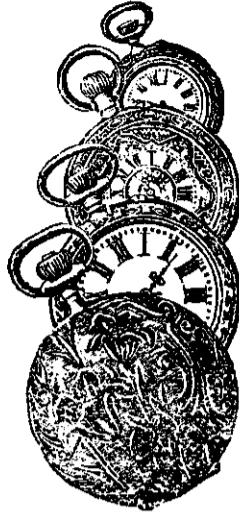
Magazin de tot felul de in-
strumente muzicale, depozit
bogat de cele mai bune
coarde.

Primește și execută prompt tot
felul de comande din provincie,
precum reparază bine și ieftin
orice lucrare ce aparține acestei
ramuri.

Kovács L. Nandor

atelier de ciornice, juvaerice și reparaturi mecanice.

SZEGED, Laudon-utca 3.

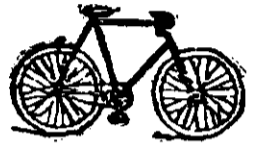

Efecuește tot felul de lucrări în branșa
aceasta, ca: ciornice de părete cu mu-
zică și ciornice de buzunar etc. Am în
depozit cele mai fine fabricate de Svițera
reparază și pregătește cele mai excelente
compoziții mecanice și juvaerice, cu pre-
țul redus și pe lângă garanție de 5 ani.

Efecueșc mai departe aurituri și argin-
tării după cele mai nouă sisteme galvani-
ce și electrice.

Fempel E.
Pancsova.

Espediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e.:
garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tulei, mașini
de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea
mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot
felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHNS.**

« In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc
pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, pre-
cum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate. »

S'a deschis

Am onoare a aduce
la cunoștința onoratu-
tului public, că reîn-
torcându-mă din călă-
toria mea de cumpă-
rare

mi-am deschis

în strada Forray
(casa Lukács)

O prăvălie nouă

prăvălia mea
provăzută cu cele
mai noi și mai
moderne mărfuri.

Rugând părtinirea
onor. public

sunt cu stimă

Mărfuri nouă

Jankovics György
ARAD

strada Forray nr. 2
(casa Lukács).